

Izvještaj o upravljanju

JUGOPETROL AD

Podgorica, april 2023. godine

Jugopetrol AD nastavlja sa ostvarivanjem svoje strateške vizije vodeće naftne kompanije u Crnoj Gori, uprkos izazovima sa kojima se suočava izazvanim trenutnim geopolitičkim dešavanjima u Evropi.

Rezultati prodaje

Ukupna prodaja goriva u prvom kvartalu 2023. godine bilježi rast od 10% u odnosu na isti period prošle godine.

Rast prodaje zabilježen je i na domaćem i na međunarodnom tržištu, i najvećim dijelom u segmentima maloprodaje i avijacije.

Prodaja na domaćem tržištu

Maloprodaja je u prvom kvartalu ove godine bila veća za 14% u odnosu na isti period prethodne godine. Na povećanje prodaje najviše je uticao veliki broj privremenih stanovnika iz Ukrajine i Rusije. Takođe, u odnosu na isti period prošle godine, naša maloprodajna mreža benzinskih stanica je uvećana za novu benzinsku stanicu u Tuzima, a nakon završetka projekta rekonstrukcije, prvi put od 2017. godine u prvom kvartalu ove godine sve benzinske stanice u našoj maloprodajnom mreži su bile operativne.

Prodaja privatnim benzinskim stanicama (PPS) bilježi porast od 8% u odnosu na isti period prošle godine. Osim generalnog povećanja potražnje na tržištu, porastu je doprinijela i prodaja novim kupcima.

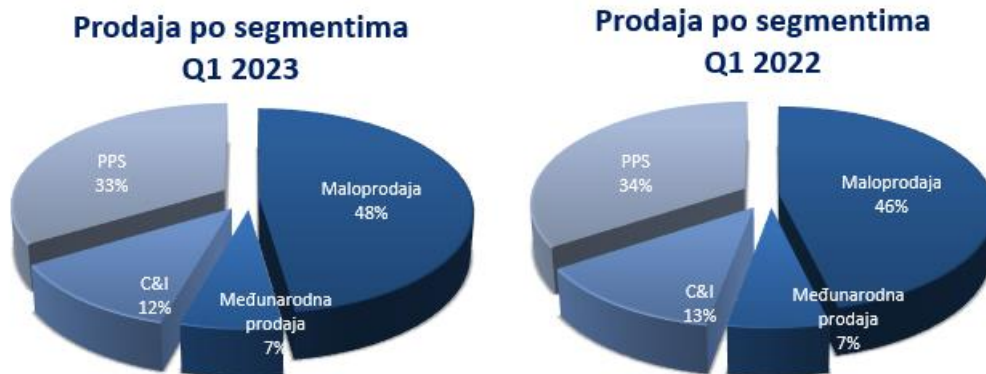
Prodaja komercijalnim i industrijskim kupcima (C&I) se povećala za 3% u odnosu na isti period 2022. godine uprkos smanjenoj potražnji od strane građevinskih kompanija uslijed završetka radova na prvoj dionici auto puta. Na porast prodaje u ovom segmentu najviše je uticala prodaja Rudniku uglja kojeg nismo snabdijevali u toku januara 2022. godine.

Prodaja na međunarodnom tržištu

Segment avijacije se oporavlja i bilježi rast od 81% u odnosu na isti period prošle godine. Porast je zabilježen u prodaji kako posrednicima (koji su uglavnom snabdijevali niskobudžetne kompanije), tako i nacionalnoj avio kompaniji Air Montenegro.

Prodaja brodovima i jahtama je za prva tri mjeseca 2023. godine bila manja za 40% u odnosu na isti period prošle godine. Ovaj pad je uglavnom uzrokovan izmjenama u Pravilniku o posebnim mjerama carinskog nadzora i carinskom postupku, kojima snabdijevanje plovniha objekata koji se koriste za privatne svrhe od juna 2022. godine više nije oslobođeno plaćanja poreza.

Grafički pregled prodaje po segmentima

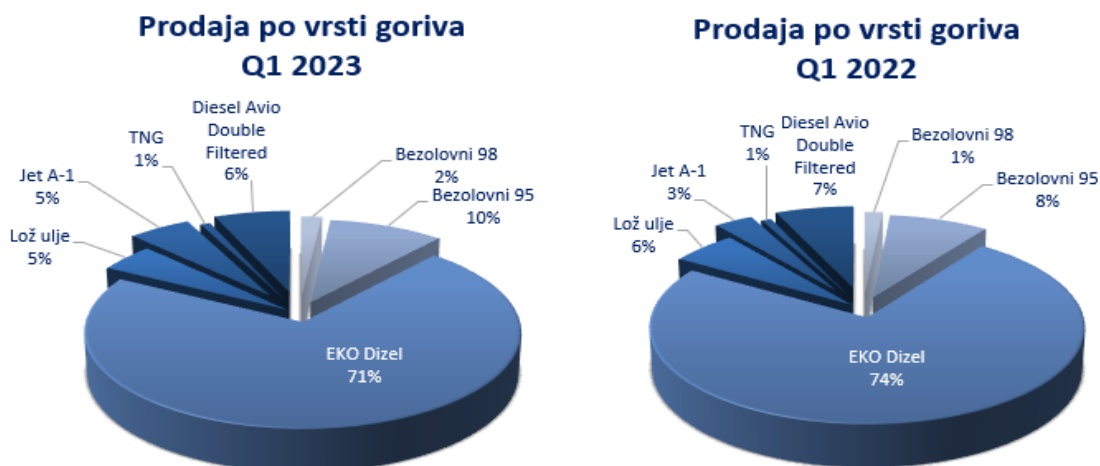

Prodaja po vrsti goriva

Tokom prvog kvartala 2023. godine zabilježen je rast prodaje gotovo svih proizvoda. Jedini pad bilježi se u prodaji gasoila i uzrokovan je završetkom projekta istraživanja nafte i gasa u crnogorskom podmorju. U odnosu na isti period prošle godine prodali smo 6% više dizela i 27% više benzina. Uslijed povećanja broja letova, prodaja JET takođe bilježi značajan rast (+77% u odnosu na isti period prošle godine).

Prodaja dizel proizvoda čini 77% naše ukupne prodaje (eko dizel 71% i DADF 6%). U odnosu na prošlu godinu, ovo je smanjenje za oko 4%. Nastavljamo sa dobrom prodajom Dizel Avio Double Filtered goriva koje je dostupno na našim benzinskim stanicama od 10. marta 2021. godine, nakon odluke Vlade CG da liberalizuje prodajne cijene visokokvalitetnih goriva.

Grafički pregled prodaje po vrsti goriva

Finansijski pokazatelji

Osnova organizacione strukture Kompanije je stabilna i Kompanija je spremna da se suoči sa svim izazovima. Finansijska struktura Kompanije je takođe stabilna, likvidnost je na visokom nivou, čime je obezbijeđena dodatna sigurnost u trenutno neizvjesnoj situaciji. Na osnovu naše analize, zaključuje se da ne postoji materijalna neizvjesnost u pogledu mogućnosti Kompanije da nastavi svoje poslovanje.

Profitabilnost	Q1 2023	Q1 2022	Q1 2021	Q1 2020
Neto profitna marža %	2,1%	1,0%	-1,1%	-0,3%
EBITDA marža %	4,2%	3,1%	3,0%	2,5%
Bruto profitna marža %	11,9%	11,5%	18,1%	14,1%

Pokazatelj tekuće likvidnosti je malo niži u odnosu na isti period prošle godine, ali dovoljno visok da Kompanija bez poteškoća može da ispuni svoje kratkoročne obaveze.

Niži koeficijenti trenutne likvidnosti su posljedica obaveza iz poslovanja kao i visokog PDV kredita. Ovo je rezultat nastojanja Kompanije da u svakom trenutku osigura dovoljne količine zaliha i odgovori zahtjevima na tržištu.

Likvidnost	Q1 2023	Q1 2022	Q1 2021	Q1 2020
Tekuća likvidnost	2,79	2,89	4,09	4,29
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,76	1,90	2,98	3,23
Koeficijent trenutne likvidnosti	1,03	1,08	1,83	2,12

Operativni podaci

Tokom prvog kvartala 2023. godine Služba Tehnike i održavanja nastavila je sa redovnim poslovima tehničkog održavanja mreže benzinskih stanica, kao i raznim aktivnostima na analizi razvojnih projekata (kao što su benzinske stanice Radanovići 2, Kolašin 2, itd). Na jahting servisu Kotor završeni su pripremni radovi za predstojeću turističku sezonu. U prvoj polovini aprila 2023. godine otvorena je i iznajmljena benzinska stanica u Spužu.

Tehnički tim je pripremio i poslao na odobrenje projekat za izgradnju fotonaponskih sistema na 5 benzinskih stanica. U saradnji sa timom Sektora maloprodaje radi na projektima kao što su: punjači za električna vozila, autoperionice, novi koncept za prodaju kafe, pretvaranje postojećih prodavnica u Kalypso koncept, totalna rekonstrukcija zgrade na BS Radanovići, kao i drugi manji projekti predviđeni Capex planom za 2023.

Na Instalaciji Bar, osim redovnih aktivnosti na prijemu, skladištenju i distribuciji goriva, nastavljene su aktivnosti na realizaciji Capex projekata. Realizovani su radovi na čišćenju i tehničkoj inspekciji rezervoara R-1 i R-2, kao i rekonstrukciji cjevovoda na R1 u cilju spremnosti

rezervoara R1 za izgradnju punilišta sa podnim punjenjem i instalacijom sistema za povrat para. Realizovana je kalibracija rezervoara R-1, R-2, R-4, R-10 i R-16. Planirani radovi na antikoroziivnoj zaštiti rezervoara R-10 i R-16 i cjevovoda za gorivo i PP sistem realizovani su shodno ovogodišnjem planu. Nastavljene su pripreme za implementaciju standarda JIG 1530 u skladu sa revizijom koja je realizovana krajem prošle godine.

U Službi za transport goriva obavljaju se redovne aktivnosti isporuke goriva, održavanja vozila i kontrole kompletnog procesa transporta.

Na avio servisima Tivat i Podgorica u toku su redovni procesi snabdijevanja vazduhoplova i održavanja opreme, uključujući i pripremu osoblja i sredstava za pojačan rad koji se očekuje u toku ljetnje sezone. U toku su kontinuirani radovi na implementaciji JIG standarda na osnovu revizije iz prethodne godine, kao i priprema za IATA reviziju koji se na AS Tivat očekuje sredinom godine.

Na kraju prvog kvartala 2023. godine broj zaposlenih u Jugopetrolu AD iznosio je 98, što je za 5 zaposlenih više nego u istom periodu prošle godine. Kompanija nastavlja da bude posvećena svojim zaposlenima i da ulaže u njihov razvoj i edukaciju. Kao i prethodnih godina, i ove godine Jugopetrol AD učestvuje u Vladinom programu stručnog osposobljavanja. U 2023. godini angažovano je 5 pripravnika.

Korporativna društvena odgovornost

Društvena odgovornost i briga o zaposlenima je važan dio poslovanja kompanije Jugopetrol AD koja u kontinuitetu nastoji da doprinese razvoju zajednice u kojoj posluje. Kompanija nastavlja sa ulaganjem u prepoznatljivost svoje strategije kao društveno odgovorne kompanije ka svojim zaposlenima, svim zainteresovanim stranama i široj javnosti.

Planirane aktivnosti za 2023. godinu usmjerene su ka podršci razvoju edukacije, sporta i kulture.

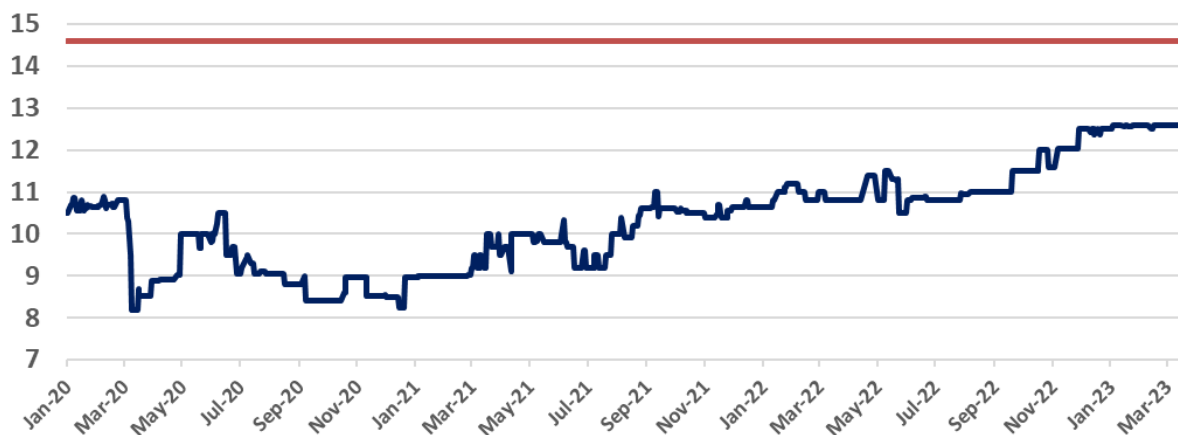
Berzanski podaci

Akcije Jugopetrola AD su i u prvom kvartalu 2023. godine bile među najtraženijima na berzi u Crnoj Gori. Cijena akcije se kretala u rasponu između EUR 12,5 do EUR 12,6 po akciji. Prosječna cijena akcija za ovaj period iznosila je EUR 12,58.

Tokom prvog kvartala 2023. godine kompanija nije sticala sopstvene akcije. Ukupan broj akcija je ostao nepromijenjen (4.653.971 sa nominalnom vrijednošću od EUR 14.61).

Cijene akcija - €/akciji

UPRAVLJANJE RIZIKOM

Glavni faktori rizika i metoda upravljanja rizikom

Kompanija je izložena raznim makroekonomskim (deviznim, naftnim), finansijskim (tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti), kao i operativnim rizicima. U skladu s najboljom međunarodnom praksom i u kontekstu lokalnog tržišta i regulatornog okvira, cjelokupna politika upravljanja rizicima Kompanije ima za cilj smanjenje mogućeg izlaganja volatilnosti tržišta i/ili ublažavanje štetnih uticaja na finansijski položaj Kompanije u mjeri u kojoj je to moguće. Opšti program upravljanja rizicima Kompanije fokusira se na pojedinačna područja rizika individualnim rješavanjem svake kategorije rizika. Glavni rizici s kojima se suočava Kompanija, kao i odgovarajuće mjere ublažavanja opisane su u nastavku:

Glavni rizici	Procjena/Metode upravljanja rizikom
Makroekonomska sredina	
Devizni rizik	<ul style="list-style-type: none">- Funkcionalna valuta Kompanije je euro, i prodaja i kupovina su izražene u eurima. Menadžment je procijenio da izloženost fluktuacijama u stranim valutama nije materijalna.- Manji broj transakcija u drugim valutama konvertuje se u euro na datum transakcije
Cijena nafte	<ul style="list-style-type: none">- Kompanija je izložena riziku od robne cijene nafte. Međutim, imajući u vidu činjenicu da su prodajne cijene utvrđene državnom uredbom koja prati tržišne cijene nafte, izloženost ovom riziku nije značajna za domaće tržište, iako ne postoji 100% zaštita od međunarodnih oscilacija cijena goriva.

Finansijski rizici	
Tržišni rizik: - Novčani tok i rizik kamatne stope	- Izloženost Kompanije tržišnom riziku promjena kamatnih stopa se prvenstveno odnosi na kratkoročne depozite Kompanije uključene u gotovinu i gotovinske ekvivalente. S obzirom na trenutne tržišne kamatne stope, rizik novčanog protoka ocjenjuje se kao nematerijalan.
Kreditni rizik	- Diferencijacija različitih potrošača - Brža naplata potraživanja (smanjenje DSO) - Pregled stanja i limita potrošača - Povećana kolateralizacija
Rizik likvidnosti	- Održavanje dovoljne količine novca - Poboljšanje stope naplate potraživanja - Prilagođavanje iznosa dividendi isplaćenih akcionarima - Fazno ulaganje u osnovna sredstva - Nadzor kapitala na osnovu stepena zaduženosti. Kompanija u 2023. godini nije koristila pozajmice od banaka.
Operativni rizici	
Bezbjednost i životna sredina	- Primjena bezbjednosnih postupaka i redovna kontrola svih objekata - Ulaganja za poboljšanje nivoa bezbjednosti i zaštite životne sredine.
Usklađenost u smislu operativnosti i kvaliteta proizvoda	- Sprovođenje potrebnih mjera za potpunu usklađenost s postojećim specifikacijama kako na nivou lanca snabdijevanja tako i na kvalitetu proizvoda. - Ulaganja u cilju prilagođavanja konfiguracije opreme, u skladu sa regulativom.
Rizik po imovinu i obaveze	- Pokrivenost osiguranjem za niz rizika, uključujući oštećenje fizičke imovine, lične povrede, prekid poslovanja, proizvoda ili druge odgovornosti.

Sistem interne revizije i upravljanje rizicima

Sistem interne revizije i upravljanje rizicima Kompanije uključuju zaštitne mehanizme i mehanizme praćenja na različitim nivoima unutar organizacije, kao što je opisano u nastavku:

Identifikacija, procjena, mjerenje i upravljanje rizikom

Identifikacija i procjena rizika odvija se uglavnom tokom strateškog planiranja i godišnje pripreme plana poslovanja i revizije. Prednosti i mogućnosti se ispituju u kontekstu djelatnosti Kompanije, ali i u odnosu na zainteresovane strane na koje mogu uticati.

Planiranje i praćenje/Budžet

Poslovanje Kompanije prati se kroz detaljni budžet po sektoru poslovanja i tržištu. Budžet se sistemski prilagođava, a rukovodstvo Kompanije prati finansijski učinak putem izvještaja koji se redovno sačinjavaju i poređenja budžeta sa ostvarenim rezultatima.

Adekvatnost sistema interne kontrole

Sistem interne kontrole sastoji se od politika, procedura i zadataka koje sačinjava i sprovodi rukovodstvo Kompanije i služba interne revizije u svrhu efikasnog upravljanja rizicima, postizanja poslovnih ciljeva, pouzdanosti finansijskih i administrativnih informacija i poštovanja zakona i propisa.

Zaduženje nezavisne Službe Interne revizije je da obezbijedi, putem periodičnih procjena, terenskih i administrativnih revizija, da su identifikacione procedure i upravljanje rizicima koje sprovodi Menadžment adekvatnog karaktera, da sistem interne kontrole djeluje efikasno i da su informacije koje se dostavljaju članovima Odbora direktora u odnosu na sistem interne kontrole pouzdane i odgovarajućeg kvaliteta. Takođe, Služba interne revizije prati preporuke Službe interne revizije HP grupe i zadužena je za implementiranje istih.

U prvom kvartalu 2023. Služba interne revizije je izvršila sljedeće obaveze iz Godišnjeg plana revizije, koje su predviđene u posmatranom periodu, kao i revizije u kontekstu provjere adekvatnog upravljanja rizikom: reviziju procesa odobravanja kreditne izloženosti kupaca, reviziju ugovora dopunskog asortimana, reviziju procesa uplata pazara na benzinskim stanicama i internih kontrola u tom smislu, reviziju procesa isporuke naftnih derivata brodom u Terminalu Bar, follow up preporuka u pogledu revizije procesa godišnjeg popisa, follow up procesa adekvatnog kalibrisanja rezervoara na benzinskim stanicama, reviziju kalkulacije zarada, kao i ostalih isplatnih kategorija.

Služba interne revizije je u prvom kvartalu 2023. godine izvršila 36 terenske revizije poslovanja benzinskih stanica (finansijski, komercijalni i HSSE aspekt) i 22 u domenu praćenja integralnih isporuka naftnih derivata benzinskim stanicama i komercijalnim kupcima.

U prvom kvartalu 2023. godine Služba interne revizije je nastavila monitoring razlika na gorivima po svakom biznis segmentu, uključujući maloprodajne operacije, terminale i sekundarni transport, na osnovu kojeg je adresirala egzaktno preporuke u smislu unapređenja internih kontrola i monitoringa uočenih rizika, dominantno misleći na ustanovljenje drugog nivoa monitoringa, eventualne korekcije mjernih uređaja i redovnog izvještavanja i feedbacka od strane relevantnih sektora.

Služba interne revizije je uradila i follow up preporuka u pogledu izrade pet procedura iz domena administrativnog, finansijskog i komercijalnog poslovanja, za koje smatra da će dodatno unaprediti upravljanje rizicima, efektivnost i efikasnost poslovanja.

Uloga i odgovornosti Odbora direktora

Uloga i odgovornosti Odbora direktora definisani su Statutom Kompanije.

Sprječavanje i suzbijanje finansijske prevare

Relevantne interne kontrole i unaprijeđene sigurnosne mjere primjenjuju se za područja koja se smatraju da su izložena visokom riziku u smislu finansijske prevare. Pored internih kontrola

koje sprovode sve službe, sve aktivnosti kompanije su predmet revizije Službe Interne revizije, čiji se rezultati dostavljaju Odboru direktora.

Interna regulativa o poslovanju

Kompanija je sačinila relevantne interne propise koje je odobrio Odbor direktora. U okviru ovih propisa definišu se ovlašćenja i odgovornosti koje promovišu odgovarajuće razdvajanje dužnosti unutar Kompanije.

Kodeks poslovnog ponašanja

Kompanija je u cilju dobrog korporativnog upravljanja, izradila i usvojila Kodeks ponašanja, odobren od strane Odbora direktora. Kodeksom ponašanja su obuhvaćena načela u skladu sa kojima bi svako lice, zaposleni ili treća strana uključena u poslovanje Kompanije, kao i kolektivni organ, trebalo da postupa u okviru svojih dužnosti. Iz tog razloga, Kodeks predstavlja praktičan vodič svakodnevnih radnih zadataka svih zaposlenih u Kompaniji, ali i trećih lica koja saraduju sa istom.

Zaštitne mjere u sistemima informacionih tehnologija

Sektor za informacione tehnologije Grupe odgovorno je za izradu IT strategije i obuku osoblja u cilju ispunjavanja svih potreba, kao i za podršku IT sistema i aplikacija kroz izradu i ažuriranje uputstava u saradnji sa spoljnim konsultantom ukoliko to je potrebno. Kompanija je izradila zadovoljavajući okvir za praćenje i kontrolu svojih IT sistema, koji je definisan nizom internih kontrola, politika i procedura.

Finansijski izvještaji i finansijsko izvještavanje - zaštitne mjere

Kompanija primjenjuje ustaljena pravila i postupke nadzora Službe računovodstva koji između ostalog obuhvataju računovodstvena načela koja je usvojila Kompanija i smjernice za pripremu finansijskih izvještaja. Takođe se sprovodi automatska provjera i validacija različitih transakcionih sistema i sistema izvještavanja. U slučaju transakcija koje nisu ustaljene potrebno je posebno odobrenje. U tom smislu, Služba interne revizije sprovodi dodatne provjere na bazi uzorkovanja u posmatranom periodu. Služba interne revizije vrši provjeru uskladenosti Pravidnika o računovodstvenim politikama u odnosu na važeće odredbe Zakona o računovodstvu i relevantne međunarodne računovodstvene standarde.

Ovlašćenja u Kompaniji

Pravidnikom o ovlašćenjima se definišu ovlašćenja različitih rukovodioca Kompanije, kako bi se izvršile određene transakcije ili dužnosti (npr. potpisivanje plaćanja, ovjera računa, potpisivanje ugovora itd.).